

Advies nr 47/2013 van 2 oktober 2013

Betreft: Voorontwerp van wet betreffende het politieel informatiebeheer (CO-A-2013-040)

De Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer;

Gelet op de wet van 8 december 1992 *tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens* (hierna WVP), inzonderheid artikel 29;

Gelet op het verzoek om advies van de Vice-Eerste Minister, Minister van Binnenlandse Zaken en gelijken kansen en de Minister van Justitie ontvangen op 23/07/2013;

Gelet op het verslag van de Voorzitter, Willem Debeuckelaere en Ondervoorzitter Stefan Verschuere;

Brengt op 2 oktober 2013 het volgend advies uit:

A. ONDERWERP VAN DE AANVRAAG

1. De Vice-Eerste Minister, Minister van Binnenlandse Zaken en Gelijke Kansen, Joëlle Milquet en de Minister van Justitie, Annemie Turtelboom (hierna de "aanvrager") verzoeken de Commissie advies uit te brengen over een voorontwerp van wet op het politieel informatiebeheer (hierna het "voorontwerp").
2. Het voorontwerp tracht de artikelen 44/1 tot 44/11 van de wet van 5 augustus 1992 op het politieambt (hierna WPA) te vervangen die betrekking hebben op het politieel informatiebeheer. Het gaat meer bepaald over persoonsgegevens en informatie die politiediensten beheren.

B. CONTEXT EN DRAAGWIJDTE VAN HET VOORONTWERP

3. Uit de Memorie van Toelichting blijkt dat het voorontwerp de modaliteiten voor de verwerking van gegevens en informatie door de politiediensten rechtstreeks in een wet wil laten vastleggen, en dit moet de gehele politieel informatiecycclus bevatten. Volgens het huidige artikel 44/4 van de WPA worden wezenlijke aspecten van de persoonsgegevensverwerkingen door de politiediensten gedelegeerd aan de Koning, zoals bijvoorbeeld de bewaartermijnen.
4. Daar waar de huidige artikelen 44/1 tot 44/11 van de WPA slechts de Algemene Nationale Gegevensbank (hierna "ANG") en de bijzondere gegevensbanken omkaderen, handelt het voorontwerp over alle politieel gegevensbanken met inbegrip van de als zodanig gekwalificeerde "basisgegevensbanken".
5. De Commissie stelt vast dat het voorontwerp dat voor advies werd voorgelegd, het politieel informatiebeheer niet wijzigt zoals het vandaag functioneert, meer bepaald een beheer dat is opgebouwd rond de ANG die de politiediensten verplicht moeten voeden. Het integreert enkel de nauwkeurig omschreven werkingsmodaliteiten rechtstreeks in de wet.
6. De Memorie van toelichting geeft de volgende uitleg over dit gewijzigd juridisch kader:

"Als gevolg van diverse evoluties op het vlak van wetgeving en rechtspraak, zowel in België als in Europa (zie bijvoorbeeld het arrest ROTARU v. Roemenië van het Europees Hof voor de rechten van de Mens en de fundamentele vrijheden van 4 mei 2000 of recenter de zaak Shimovolov v. Rusland van 28 november 2011), die erop gericht zijn

om, voor iedereen, de inmenging van de overheid in de persoonlijke levenssfeer van personen voorzienbaar te maken en de voorwaarden voor de inmenging van overheidswege in de privésfeer van personen duidelijk te beperken is het nuttig gebleken om de draagwijdte van een aantal bepalingen van de wet op het politieambt (WVP) met betrekking tot het informatiebeheer te verduidelijken. Gelet op artikel 22 van de Grondwet, werd beslist om gebruik te maken van een hoge rechtsnorm voor de fundamentele aspecten van de verwerking van persoonsgegevens door de politiediensten in het kader van de uitvoering van hun opdrachten van bestuurlijke en gerechtelijke politie. Dit voorontwerp van wet is er dus op gericht om meer van de vereiste transparantie en voorzienbaarheid te verschaffen op het vlak van de modaliteiten voor de verwerking van de operationele politionele gegevens en informatie."

7. Zoals hierboven vermeld delegeren de huidige van kracht zijnde beschikkingen de modaliteiten voor de verwerking van informatie en persoonsgegevens aan de Koning en dit krachtens artikel 44/4 van WPA. Dit koninklijk besluit is evenwel na 15 jaar nog altijd geen feit. In 2007 en 2008 werd de Commissie onder meer verzocht advies uit te brengen over een ontwerp van koninklijk besluit dat deze modaliteiten vastlegde. Zij vaardigde reeds twee adviezen uit, nl. nr. 12/2007 en 33/2008 die gunstig waren op voorwaarde dat rekening werd gehouden met bepaalde opmerkingen¹.
8. Bij gebrek aan koninklijk besluit maken de modaliteiten voor de verwerking het voorwerp uit van ministeriële richtlijnen met betrekking tot het beheer en de verwerking van politionele informatie waarvan de inhoud vertrouwelijk is².
9. Deze richtlijnen beantwoorden dus niet aan de transparantie- en voorzienbaarheidsverplichting, vereist door artikel 22 van de Grondwet, de WVP en de jurisprudentie van het Europees hof voor Rechten van de Mens.
10. Daarnaast leggen die richtlijnen een aantal primordiale aspecten niet vast zoals de bewaar- of uitwissingstermijnen. In de praktijk blijkt dat de analyse met betrekking tot de bewaring of uitwissing geval per geval gebeurt. Bij de behandeling van verzoeken op grond van artikel 13 van WVP door de betrokken personen om onrechtstreeks toegang te verkrijgen tot de informatie die politiediensten verwerken, wordt de Commissie

¹ Advies 12/2007 van 21 maart 2007 en 33/2008 van 24 september 2008 over een ontwerp van koninklijk besluit tot bepaling van de modaliteiten voor de verwerking van de persoonsgegevens en de informatie van de geïntegreerde politie, gestructureerd op twee niveaus in het raam van de ANG.

² Onder die richtlijnen ook de gemeenschappelijke richtlijn MFO-3 van de Ministers van Binnenlandse Zaken en Justitie van 14 juni 2002 betreffende het informatiebeheer van gerechtelijke en bestuurlijke politie.

geregeld geconfronteerd met een gebrek aan concrete regels betreffende de bewaring of ventilering van de gegevens, met name op niveau van de ANG.

11. De Commissie erkent bijgevolg de keuze van de aanvrager om de werkingsmodaliteiten overeenkomstig artikel 22 van de Grondwet in een wet vast te stellen en onthaalt met voldoening deze tekst.

12. Het voorontwerp heeft aangaande het politieel informatiebeheer zelf betrekking op:
 - de algemene principes van de verwerkingen;
 - de categorieën gegevensbanken die persoonsgegevens en operationele informatie kunnen bevatten in functie van de doeleinden van de verwerking ervan;
 - de categorieën persoonsgegevens die kunnen opgeslagen worden in de operationele gegevensbanken;
 - de verantwoordelijkheid voor de verwerkingen;
 - de regels voor uitwissing, archivering of bijwerking in de politieel gegevensbanken;
 - de voorwaarden en modaliteiten voor toegang tot de persoonsgegevens en operationele politieel informatie door de diverse partners in de strafrechts- en veiligheidsketen op nationaal en internationaal niveau;
 - de beveiliging van de persoonsgegevens en informatie met behulp van een consulent inzake veiligheid en bescherming van de persoonsgegevens.

13. Het introduceert overigens ook een nieuw statuut voor het Controleorgaan op het politieel informatiebeheer dat ertoe strekt de autonomie van dit orgaan te versterken.

C. ONDERZOEK VAN HET VOORONTWERP

I. Analyse van de regels met betrekking tot het politieel informatiebeheer (Titels II en IV van het voorontwerp)

1.1 Algemene principes inzake de verwerkingen (artikel 6 van het voorontwerp dat het artikel 44/1 in de WPA invoegt).

14. Het voorontwerp vermeldt: "*in het kader van de uitoefening van hun opdrachten kunnen de politiediensten gegevens van persoonlijke aard verwerken voor zover ze toereikend, terzake dienend en niet overmatig zijn in het licht van de doeleinden van de bestuurlijke en gerechtelijke politie waarvoor ze verkregen worden en waarvoor ze later verwerkt worden*".

15. Er werd voorkeur gegeven aan de criteria van artikel 4, §1, 3° van de WVP (toereikend, ter zake dienend en niet overmatig) ter beoordeling van de proportionaliteit, uitgaande van de doeleinden waarvoor de persoonsgegevens mogen verwerkt worden door de politiediensten in de uitoefening van hun politionele opdrachten, eerder dan aan het begrip "concreet belang" van het huidig artikel 44/1 van de WPA.
16. In haar advies van 12/2007 was de Commissie van mening dat "*de beoordeling nopens het "concreet belang" van de in te voeren gegevens (artikel 4) wellicht de achillespees van het informatiebeheer is*".
17. De Commissie is daaraan verheugd dat niet langer beroep wordt gedaan op het onduidelijk en subjectief concept "concreet belang" en dat er wordt verwezen naar de begrippen en principes van de WVP. Het voorontwerp preciseert inderdaad dat de gegevens "*toereikend, ter zake dienend en niet overmatig moeten zijn uitgaande van de doeleinden van bestuurlijke en gerechtelijke politie waarvoor ze werden verkregen en verder zullen worden verwerkt*".
18. De algemene doeleinden van de verwerkingen van persoonsgegevens door de politiediensten blijven bestaan zoals het vandaag in de WPA is bepaald, namelijk de opdrachten van bestuurlijke en gerechtelijke politie.
19. De Commissie zou willen dat met betrekking tot die doeleinden wordt verwezen naar de definitie van die begrippen die worden vermeld onder de artikelen 14 en 15 van de WPA, zoals het voorontwerp doet in de artikelen 16 en 22. Ter herinnering: volgens artikel 14 van de WPA moet de bestuurlijke politie toezien op de handhaving van de openbare orde met inbegrip van de naleving van de politiewetten en -verordeningen, de voorkoming van misdrijven en de bescherming van personen en goederen. Krachtens artikel 15 hebben de opdrachten van gerechtelijke politie betrekking op het vaststellen van overtredingen, het verzamelen van bewijzen, opsporen van de dader en het verslag van hun opdracht meedelen aan de bevoegde autoriteit.

1.2 Categorieën gegevensbanken en hun specifieke doeleinden (artikelen 7, 16, 23 en 25 van het voorontwerp die de artikelen 44/2, 44/7, 44/11/2 en 44/11/3 in de WPA invoegen)

20. Het voorontwerp somt limitatief de categorieën van gegevensbanken op waarvoor de politiediensten de persoonsgegevens en de informatie structureren zodat deze

onmiddellijk kunnen worden teruggevonden, volgens de doeleinden eigen aan iedere gegevensbank (artikel 7). Het gaat om de ANG, de basisgegevensbanken en de bijzondere gegevensbanken. Voorbeelden van basisgegevensbanken zijn 195 ISLP (Integrated System for the Local Police) voor de lokale politie en bepaalde federale politiediensten en de verschillende FEEDIS (Feeding Information System) die gebruikt worden door de federale politie.

21. Vooreerst worden de specifieke doeleinden voor de registratie in de ANG omschreven in het voorontwerp (artikel 16):
 - de verdachten van een strafbaar feit, veroordeelde personen en personen die overleden onder verdachte omstandigheden identificeren;
 - de personen die toegang hebben tot de ANG identificeren;
 - politionele persoonsgegevens en informatie coördineren en kruisen;
 - antecedenten van bestuurlijke politie en gerechtelijke politie op nationaal niveau controleren;
 - de door de politiediensten ingevoerde controles ondersteunen door aan te geven welke maatregelen moeten genomen worden, hetzij op basis van een beslissing van de bevoegde bestuurlijke of gerechtelijke overheden, hetzij op basis van het bestaan van antecedenten van bestuurlijke of van gerechtelijke politie;
 - de bepaling en de uitwerking van het politieveiligheidsbeleid ondersteunen.

22. Omdat de ANG bedoeld is om er op nationaal niveau toegang tot te hebben, is de Commissie van mening dat het noodzakelijk is om de doeleinden ervan in detail te omschrijven. In die zin is zij van oordeel dat deze opsomming de voorwaarden vervult van artikel 4, §1, 2° van de WVP.

23. Voor de basisgegevensbanken omschrijft het voorontwerp het doeleinde als volgt: de opdrachten van bestuurlijke en gerechtelijke politie uit te oefenen door de erin vervatte persoonsgegevens en informatie te exploiteren en door de bevoegde overheden te informeren over de uitoefening van opdrachten van bestuurlijke en gerechtelijke politie (artikel 23).

24. De Commissie stelt vast dat dit doeleinde niet specifiek is en overeenstemt met het algemene doeleinde voor de verwerking van persoonsgegevens door de politiediensten zoals hierboven vermeld, namelijk de uitoefening van de opdrachten van gerechtelijke en bestuurlijke politie die een verslag aan de bevoegde overheden als gevolg heeft.

25. De Commissie noteert overigens dat nauwkeurig wordt omschreven dat de basisgegevensbanken ontwikkeld zijn door de Directie van het Commissariaat-generaal van de federale politie, wat toelaat de oprichting ervan te beperken. Ook de raadpleging ervan is beperkt tot de politiediensten die aan de oorsprong van de registratie liggen of die wettelijk belast zijn met de coördinatie van de gegevens en de informatie.
26. Het voorontwerp omkadert tenslotte de bijzondere gegevensbanken (artikel 25). In uitzonderlijke omstandigheden kunnen de korpschefs voor de lokale politie en de directeurs voor de federale politie voor bijzondere behoeften, bijzondere gegevensbanken oprichten waarvan zij de verantwoordelijke voor de verwerking zijn. De oprichting moet gemotiveerd worden door minstens een van de bijzondere behoeften omschreven in het voorontwerp, namelijk:
- de noodzaak om de persoonsgegevens te classificeren als bedoeld in de wet betreffende de classificatie;³
 - de technische of functionele onmogelijkheid om de ANG te voeden met alle of een gedeelte van de gegevens;
 - het niet ter zake dienend en overmatig karakter van de gehele of gedeeltelijke centralisering van de gegevens.
27. De gegevensbanken moeten ook aangegeven worden aan het Controleorgaan dat een advies uitbrengt, eventueel vergezeld van aanbevelingen.
28. De Commissie stelt vast dat deze specifieke doeleinden de criteria vervullen van artikel 4, §1, 2° van de WVP.
29. De Commissie benadrukt de noodzaak om van het bestaan van deze bijzondere gegevensbanken een inventaris op te maken, met name om de controle te vergemakkelijken. De Commissie wenst dat deze inventaris uitdrukkelijk in het voorontwerp wordt vermeld.

1.3 Definitie van de categorieën gegevens (artikel 12 van het voorontwerp dat artikel 44/5 in de WPA invoegt)

30. Het voorontwerp somt de soorten persoonsgegevens op die in de ANG en de basisgegevensbanken worden verwerkt. Het onderscheidt de gegevens die worden

³ Wet van 11 december 1998 betreffende classificatie en de veiligheidsmachtigingen, veiligheidsattesten en veiligheidsadviezen.

verwerkt voor doeleinden van bestuurlijke politie en deze verwerkt voor doeleinden van gerechtelijke politie.

31. In het kader van de bestuurlijke politie en zoals vermeld in de Memorie van Toelichting, moeten de ingewonnen gegevens dienen voor een risicoanalyse zodat de passende maatregelen kunnen genomen worden volgens de principes van het genegotieerd beheer van de publieke ruimte. Het gaat er voor de overheden om de gepaste bescherming van personen en goederen en het optimaal beheer van de gebeurtenissen te waarborgen.
32. De Commissie neemt nota van de verschillende categorieën gegevens opgesomd in het voorontwerp en de motivatie van de aanvrager voor iedere categorie.
33. Het voorontwerp inventariseert vervolgens de verschillende categorieën gegevens die mogen worden verwerkt voor gerechtelijke doeleinden en geeft in de Memorie van toelichting een gedetailleerde argumentatie daarover.
34. Onder die gegevens staan deze die betrekking hebben op verdachten van een strafbaar feit en de gegevens van verdachten van een overtreding bestraft met een administratieve boete vastgesteld door de politie. Volgens de Memorie van toelichting gaat het er voor de politiediensten om, de gegevens te verwerken van natuurlijke of rechtspersonen die mogelijks een feit hebben gepleegd of eraan hebben deelgenomen dat strafrechtelijk of administratief strafbaar is.
35. De Commissie stelt voor om voor het begrip "verdacht" te verwijzen naar de betekenis die aan dit woord werd gegeven in het Wetboek van Strafvordering of in de wet van 20 juli 1990 *betreffende de voorlopige hechtenis*. Het Wetboek van Strafvordering spreekt van de persoon aangaande wie misdrijven ten laste kunnen worden gelegd (artikel 47bis, §2, 1ste lid) terwijl de wet betreffende de voorlopige hechtenis spreekt van "een/elke persoon tegen wie ernstige aanwijzingen van schuld aan een misdaad of een wanbedrijf bestaan" (artikelen 2 en 3).
36. Hier betreft de Commissie het dat de registratiecriteria die het begrip "verdacht" materialiseren niet in het voorontwerp zijn opgenomen. Deze criteria worden uitsluitend vermeld in de Memorie van Toelichting (blz. 7 en 8).
37. Vandaag maken deze "basisregistraties" het voorwerp uit van de gemeenschappelijke richtlijn MFO-3 van de Ministers van Binnenlandse Zaken en Justitie van 14 juni 2002

inzake het informatiebeheer van gerechtelijke en bestuurlijke politie, waarvan de inhoud vertrouwelijk is. Zo worden onderscheiden:

- bekentenis;
- op heterdaad betraapt;
- materiële bewijzen;
- onderzoekselementen;
- onafhankelijke convergerende getuigenissen.

38. Zoals het voorontwerp nu voorligt, bestaat een dergelijke filter niet en ontstaat er een onaanvaardbare onduidelijkheid over de voorwaarden om verdachten van een strafbaar feit in de ANG te registreren.

39. Aangezien de registratiecriteria bijdragen aan de voorzienbaarheid van de inmenging van de overheden en als vastgesteld mogen worden beschouwd, zouden ze in het voorontwerp moeten worden opgenomen of in de nog te nemen uitvoeringsmaatregelen. De Commissie verzoekt de aanvrager om minstens in het voorontwerp te verwijzen naar deze registratiecriteria en ze te voorzien van een juridisch kader.

40. Deze registratiecriteria waren overigens opgenomen in het ontwerp van koninklijk besluit dat aan de Commissie in 2007-2008 werd voorgelegd.

1.4 Verantwoordelijkheid voor de verwerkingen (artikelen 10 en 25 van het voorontwerp die de artikelen 44/4, §1 en 44/11/3, §1 in de WPA invoegen)

41. Het voorontwerp bepaalt dat de persoonsgegevens en informatie met inbegrip van deze uit de ANG, de basisgegevensbanken en de bijzondere gegevensbanken worden verwerkt onder het gezag van de Minister van Binnenlandse Zaken en de Minister van Justitie naargelang ze betrekking hebben op de opdrachten van bestuurlijke politie dan wel op de opdrachten van gerechtelijke politie. Dit principe staat reeds vermeld in het huidig artikel 44/3 van de WPA.

42. Zoals de Memorie van toelichting bevestigt, zijn de Ministers van Binnenlandse Zaken en van Justitie dus verantwoordelijk voor de verwerking.

43. Voor de bijzondere gegevensbanken bepaalt het voorontwerp dat de korpschefs voor de lokale politie en de directeurs voor de federale politie verantwoordelijk zijn voor de verwerking van de bijzonder gegevensbanken die zij oprichten.

44. De Commissie waardeert het feit dat er voor de bijzondere gegevensbanken specifieke verantwoordelijken voor de verwerkingen werden aangeduid.
45. Zij verlangt evenwel hetzelfde voor de ANG en de basisgegevensbanken. In dit geval zouden de specifieke verantwoordelijken van de bijzondere gegevensbanken dezelfde kunnen zijn, namelijk de korpschefs van de lokale politie en de directeurs van de federale politie wier diensten aan de basis liggen van de registraties in deze gegevensbanken, zonder evenwel de verantwoordelijken te vergeten van de organen belast met de circulatie van de politionele informatie (arrondissementele informatiekruispunten, informatie- en communicatiecentra,...). De eindverantwoordelijkheid valt in ieder geval onder de Ministers van Justitie en Binnenlandse Zaken.
46. De Commissie richt zich overigens op grond van artikel 13 WVP voor haar verzoeken voor onrechtstreekse toegang tot de door de politie verwerkte informatie, rechtstreeks tot de korpsoverste als de verantwoordelijke van de dienst die de gegevens inbracht.

1.5 Koppeling (artikel 10 van het voorontwerp dat het artikel 44/4, §3 in de WPA invoegt)

47. Het voorontwerp bepaalt dat de Ministers van Binnenlandse Zaken en Justitie, elk in het kader van hun bevoegdheden, via richtlijnen de toereikende, ter zake dienende en niet overmatige maatregelen vastleggen om de verschillende politionele gegevensbanken aan elkaar te koppelen of voor de koppeling met andere gegevensbanken waartoe de politiediensten wettelijk toegang hebben in de uitoefening van hun opdrachten van bestuurlijke en gerechtelijke politie.
48. Als garantie dat deze koppelingen de principes van de WVP eerbiedigen, stelt de Commissie voor om deze richtlijnen vooraf voor advies aan de Commissie voor te leggen.

1.6 Regels voor archiveren, uitwissen, bewaren en bijwerken van de gegevens

(artikelen 18, 19, 23 en 25 van het voorontwerp die de artikelen 44/9, 44/10, 44/11/2, §6 en 44/11/3, §4 in de WPA invoegen)

- **Principe** (artikelen 18, 23 en 25 van het voorontwerp die de artikelen 44/9, 44/11/2, §6 en 44/11/3, §4 in de WPA invoegen)

49. Het principe waarvan het voorontwerp uitgaat bij een niet toereikend, niet ter zake dienend of overmatig gegeven is:

- de archivering voor wat de ANG betreft;
- de uitwissing voor wat de gegevensbanken betreffen.

De bijzondere gegevensbanken worden gewist zodra de bijzondere behoeften verdwijnen, die in het voorontwerp limitatief worden opgesomd en die de reden van hun oprichting was.

50. De Commissie herinnert er hier meteen aan dat artikel 4 van de WVP de verwerking verbiedt van onjuiste, onvolledige, niet ter zake dienende persoonsgegevens of om persoonsgegevens te verwerken met miskenning van de doeleinden.

➤ **Automatisering**

51. Het voorontwerp gaat uit van **maximum** bewaartermijnen, waarna het gegeven automatisch of geautomatiseerd wordt gearchiveerd of gewist. De Commissie noteert dat de aanvraag een archiverings- of uitwissingstechniek op punt heeft gesteld die de toegang tot het gegeven onmogelijk maakt of inperkt⁴. In dat opzicht voorziet het voorontwerp in een uitstel van inwerkingtreding (met maximum twee jaar na de inwerkingtreding van de rest van de tekst) voor de aspecten die een IT-ontwikkeling vergen, met name de archivering en de uitwissing.

52. De commissie zou willen dat deze automatisering - zelfs al is deze onvermijdelijk gelet op de in het voorontwerp vastgestelde regels inzake maximum bewaring - specifiek wordt omschreven in de tekst van het voorontwerp.

➤ **Bepaling van de bewaartermijn** (artikelen 18 en 23 van het voorontwerp die de artikelen 44/9 en 44/11/2, §§2, 4 en 5 in de WPA invoegen)

53. Volgens de uitleg van de aanvrager, wil het voorontwerp inzake de termijnen een evenwicht vinden tussen de collectieve behoefte om ten voordele van de hele bevolking de politionele informatie en gegevens te bewaren gedurende een zeker aantal jaren en de individuele bescherming van de persoonlijke levenssfeer van de burgers.

⁴ Uit de Memorie van toelichting blijkt dat de aanvrager verschillende regels invoerde in functie van meerdere parameters die kunnen worden geëvalueerd door het informatiesysteem en die aldus een automatisering mogelijk maken. Die parameters hebben betrekking op de bedoelde categorieën personen, de ernst van de overtreding of verstoring van de openbare orde, de noodzaak om op vraag van de autoriteiten taken uit te voeren, de gevaarlijkheid van een persoon (op grond van zijn veroordelingen), de aard van het gegeven (bestuurlijke dan wel gerechtelijke politie), het doeleinde van de raadpleging, het bestaan van een lopend onderzoek of de te nemen maatregelen.

54. Zo is de bepaling van de bewaartermijnen voor operationele behoeften gebaseerd op de ervaringen die de politiediensten op het werkveld hebben verworven zowel op vlak van de openbare orde als in hun taken van gerechtelijke politie en de nood aan informatie voor hun overheden.
55. Het voorontwerp voert een dubbel onderscheid voor de termijnen tussen enerzijds de gegevens uit de ANG of basisgegevensbanken en anderzijds naar de bestuurlijke of gerechtelijke aard van die gegevens. Voor de basisgegevensbanken wordt een bijzondere verwerking voorbehouden voor de gegevens die betrekking hebben op de onderzoeken die in de applicatie "beheer van de onderzoeken" werden verwerkt.
56. De Commissie neemt akte van het feit dat er naargelang de betrokken gegevensbank en politionele opdrachten in verschillende termijnen wordt voorzien. Zij noteert de uitleg van de aanvrager, die omstandig werd omschreven in de Memorie van Toelichting ter rechtvaardiging van deze specifieke termijnen en ze herinnert eraan dat deze bewaartermijnen moeten overeenstemmen met de tijd die nodig is om de nagestreefde doeleinden te verwezenlijken.
57. De Commissie stelt daarentegen vast dat er voor de ANG een kortere specifieke termijn is bepaald voor de niet concrete feiten die het voorwerp uitmaken van een informatierapport.
58. Welnu een dergelijke termijn is er niet voor de basisgegevensbanken. De Commissie verzoekt de aanvrager daarom om voor deze gegevensbanken een dergelijke termijn te vermelden.
- **Criteria voor inkorting of verlenging van de termijnen** (artikel 18 van het voorontwerp dat het artikel 44/9, §1, 2de lid en §2 in de WPA invoegt)
59. De ingevoerde termijnen kunnen worden ingekort of verlengd.
60. Zo worden voor de gegevens van gerechtelijke politie in de ANG, één regel ter inkorting en vier hoofdregels ter verlenging van de termijnen⁵ ingevoerd:
- a) vermindering voor niet concrete feiten vermeld in de informatierapporten (RIR);
 - b) verlenging indien een nieuw misdrijf of strafbaar feit wordt gepleegd vooraleer de archiveringstermijn is uitgedoofd;

⁵ Er bestaat ook een verlengde termijn die betrekking heeft op gegevens aangaande op verdachte wijze overleden personen zolang het onderzoek nog lopende is.

- c) opschorting van de bewaartermijn vóór de archivering gedurende een periode van effectieve gevangenisstraf of veiligheidsmaatregel van minstens 5 jaar;
- d) geen archivering zolang er een te nemen maatregel is op basis van een beslissing van een bevoegde bestuurlijke of gerechtelijke overheid;
- e) Geen archivering zolang er een openstaand opsporings- of gerechtelijk onderzoek in de zin van de artikelen 28*bis* en 55 van het wetboek van strafvordering is en waarvoor aan de politie onderzoekopdrachten werden bevolen, zolang de politie niet ingelicht werd door de bevoegde magistraat over het eind van het genoemde opsporingsonderzoek of gerechtelijk onderzoek.

Er werden ook voor de gegevens van bestuurlijke politie in de ANG in twee regels voor termijnverlenging voorzien:

- f) geen archivering zolang er een te nemen maatregel is op basis van een beslissing van een bevoegde bestuurlijke of gerechtelijke overheid;
- g) geen archivering zolang er een verband bestaat tussen bepaalde niet gearchiveerde gegevens van gerechtelijke politie in de ANG.

61. Aangaande de informatie over het einde van het opsporingsonderzoek of gerechtelijk onderzoek die de bevoegde magistraat moet verstrekken (punt 60 e), verzoekt de Commissie de aanvrager om via een delegatie aan de Koning de modaliteiten te regelen voor de concrete implementatie van die informatie door de bevoegde magistraat aan de politie zodat de archivering geheel werkzaam kan zijn.

62. Aangaande het bestaan van de te nemen maatregelen (punt 60 f), deze kunnen niet oneindig uitwerking hebben. De Commissie herinnert eraan dat het aan de diensten die aan de basis liggen van de registratie toekomt om periodiek te beoordelen of die gegevens bijgewerkt zijn en dus om contact te nemen met de overheid die tot het signalement heeft besloten, om te horen of het moet behouden worden.

- **Raadpleging van de archieven in de ANG/ beperkte toegang tot de basisgegevensbanken** (artikelen 19 en 23 van het voorontwerp die artikelen 44/10 en 44/11/2, §§3 tot 5 in de WPA invoegen)

63. Onverminderd de Archiefwet van 24 juni 1955, worden de persoonsgegevens en informatie van de ANG gearchiveerd gedurende 30 jaar. De raadpleging van de gearchiveerde gegevens gebeurt limitatief in het kader van vier doeleinden:

- de kennisneming en de exploitatie van het criminele verleden in het kader van een onderzoek met betrekking tot een misdad;

- de hulp, in het kader van onderzoeken, bij de identificatie op basis van vingerafdrukken van de betrokken personen;
- de ondersteuning bij het bepalen en het uitwerken van het politie- en veiligheidsbeleid;
- op basis van een schriftelijke vraag van de Minister van Binnenlandse Zaken, de verdediging van de politiediensten in rechte en de opvolging van de processen in herzieningen waarbij in de ANG vervatte gegevens betrokken zijn.

64. De Commissie noteert dat de Nederlandstalige versie voor de kwalificatie van het resultaat van de exploitatie van de archieven van de ANG voor het derde doeleinde de term "gedepersonaliseerd" gebruikt, terwijl de Franstalige versie spreekt van "anonymisé". De Commissie zou willen dat in de Nederlandstalige versie van het voorontwerp gebruik gemaakt wordt van de kwalificatie "geanonimiseerd".

65. Het voorontwerp voorziet eveneens - eens een bepaalde termijn is verstreken - in een beperkte toegang tot de gegevens van gerechtelijke politie uit de basisgegevensbanken, die buiten het beheer van de onderzoeken vallen en uitgezonderd de gegevens betreffende misdrijven in het wegverkeer:

- op basis van het notitienummer van het proces-verbaal, het nummer van het informatierapport of het dossiernummer;
- voor onderzoeken naar zware overtredingen (naar voorbeeld van de toegang tot de in de ANG gearchiveerde gegevens).

66. De Commissie is van mening dat deze doeleinden en modaliteiten voldoende restrictief zijn zodat het substantiële van het strikte archiverings- of toegangsprincipe overeind kan blijven.

- **Bijwerking van de gegevens** (artikelen 12 en 56 van het voorontwerp die het artikel 44/5, §6 in de WPA en het artikel 646 in het Wetboek van Strafvordering invoegen)

67. Het voorontwerp voert overigens een mechanisme in dat de gegevens bijwerkt wanneer de politie kennis heeft gekregen, via zichzelf, via de betrokken persoon of zijn advocaat, in toepassing van artikel 646 van het Wetboek van Strafvordering of via ieder ander middel, van het feit dat de gegevens niet langer in de voorwaarden zijn om te worden verwerkt.

68. In dit kader werd een artikel 646 in het Wetboek van Strafvordering ingevoegd. Dit artikel bepaalt de mededeling van categorieën informatiegegevens die de informatie binnen de 30 dagen zou kunnen aanpassen die in de ANG geregistreerd staat volgens de modaliteiten te preciseren in een koninklijk besluit: in dit geval:

- de informatie afkomstig van de door een correctionele rechtbank, een hof van assisen of een hof van beroep, in kracht van gewijsde gegane, gevelde beslissingen;
- de informatie afkomstig van beslissingen tot buitenvervolginstelling van de onderzoeksgerechten;
- de informatie afkomstig van door het openbaar ministerie genomen beslissing tot klassering zonder gevolg wegens onvoldoende bezwaren.

69. In het kader van deze updateprocedure van de gegevens, wenst de Commissie opnieuw de verplichting in herinnering te brengen waaraan een verantwoordelijke voor de verwerking is onderworpen krachtens artikel 4, §1, 3° van de WVP, meer bepaald het onderzoek naar de relevantie van de gegevens en hun proportionaliteit gedurende de gehele bewaartermijn. Het is inderdaad aan de verantwoordelijke voor de verwerking om zelfs voor de vervalddag na te gaan of de verwerkte gegevens in het licht van de nagestreefde doeleinden juist, toereikend, ter zake dienend en niet overmatig zijn.

1.7 Beveiliging van de gegevens (artikel 9 van het voorontwerp dat het artikel 44/3 in de WPA invoegt)

70. Het voorontwerp voorziet in de aanstelling van een consulent voor de veiligheid en bescherming van de persoonlijke levenssfeer in iedere politiezone en iedere directie van de federale politie die persoonsgegevens en informatie verwerken. Er wordt nader uitgelegd dat deze consulent zijn activiteiten kan uitoefenen voor verschillende politiezones en directies. Deze consulent is onder meer mee belast met de contacten met de Commissie.

71. De Commissie steunt dit initiatief. Zij vestigt er evenwel de aandacht op dat het huidig artikel 44/2, 2de lid van de WPA voorziet in de aanstelling van contactpersonen voor de Commissie binnen de politiediensten maar dat deze personen in werkelijkheid nooit werden aangeduid. Hierdoor worden de contacten van de Commissie met de politiediensten bemoeilijkt, vooral bij de behandeling van de verzoeken op basis van artikel 13 van de WVP voor onrechtstreekse toegang tot de informatie verwerkt door de politiediensten.

72. Er worden drie opdrachten omschreven voor deze consulent:

- het verstrekken van deskundige adviezen inzake de beveiliging van persoonsgegevens en informatie en inzake hun verwerking;
- het opstellen, het toepassen, het bijwerken en het controleren van een beveiligingsbeleid;
- de uitvoering van de andere beveiligingsopdrachten die door de Koning worden bepaald of die hem respectievelijk door zijn korpschef of zijn directeur worden toevertrouwd.

73. De taken van deze consulent voor de veiligheid en de bescherming van de persoonlijke levenssfeer beperken zich dus tot de beveiliging. De Commissie is ten zeerste verwonderd over het feit dat er geen enkele opdracht is die betrekking heeft op de bescherming van de persoonlijke levenssfeer gelet op de kwalificatie van de functie. Er is overigens in de laatste paragraaf van het nieuwe artikel 44/3 van de WPA nog uitsluitend sprake van een veiligheidsconsulent.
74. De Commissie verzoekt bijgevolg om de opdrachten van de consulent met betrekking tot de bescherming van de persoonlijke levenssfeer, te specificeren.
75. Zij verzoekt de aanvrager meer bepaald om te verduidelijken welke rol de consulent speelt bij de verificaties die worden verricht bij verzoeken op grond van artikel 13 van de WVP om onrechtstreekse toegang tot de politionele gegevensbanken.
76. Het voorontwerp vermeldt eveneens dat de consulent zijn functie volledig onafhankelijk uitoefent.
77. De Commissie noteert echter dat deze onafhankelijkheid onmiddellijk onrecht wordt aangedaan in de daaropvolgende zin aangezien er wordt vermeld dat de consulent rechtstreeks verslag uitbrengt aan de korpschef van de lokale politie waartoe hij behoort of aan zijn directeur indien hij behoort tot de federale politie. Deze twee beweringen lijken elkaar tegen te spreken.
78. Naast deze tegenstelling stelt de Commissie vast dat er nergens melding wordt gemaakt van het statuut van deze nieuwe figuur, dat eigenaardig genoeg alleen spreekt over de garanties betreffende zijn onafhankelijkheid.
79. En tot slot voorziet het voorontwerp in de oprichting van een platform voor de veiligheid en de bescherming van gegevens, dat belast wordt met het waken over de gecoördineerde realisatie van het werk van de consulenten.

80. Ook hier zou de Commissie willen dat de werkzaamheden van dit platform zich niet zuiver zouden beperken tot het aspect veiligheid als het de problemen in verband met de bescherming van de persoonlijke levenssfeer ter sprake brengt.

1.8 Toegang tot de gegevens van de partners in de strafrechts- en veiligheidsketen op nationaal en internationaal niveau (artikelen 26 tot 36 van het voorontwerp die de artikelen 44/11/4 tot 44/11/13 in de WPA invoegen)⁶

➤ **Soort toegang** (artikel 27 van het voorontwerp dat het artikel 44/11/4 in de WPA invoegt)

81. Het voorontwerp voert drie mogelijkheden in om de partners in de strafrechts- en veiligheidsketen toegang te verschaffen tot de politionele gegevens en informatie, meer bepaald de "mededeling", de "rechtstreekse toegang" en de "rechtstreekse bevraging".

82. Zoals de Memorie van Toelichting vermeldt, bestaat in de huidige wet (artikel 44/1, 3de en 4de lid) dit onderscheid niet, hetgeen een grijze zone creëert. Welnu, dit onderscheid is gerechtvaardigd omdat de inmenging en de persoonlijke levenssfeer niet dezelfde is naargelang het gaat om een mededeling van of een rechtstreekse toegang tot de gegevens.

83. De mededeling is de doorgifte van de gegevens via een willekeurige drager. Volgens de Memorie van Toelichting brengt de mededelingstechniek van gegevens de tussenkomst met zich mee van een lid van de politiediensten die de betrouwbaarheid van de gegevens moet evalueren en indien nodig de gegevens moet bijwerken.

De rechtstreekse toegang of rechtstreekse bevraging heeft slechts betrekking op de ANG. Zoals de benaming al doet vermoeden, bestaat de rechtstreekse toegang uit een geautomatiseerde verbinding met de ANG waarmee er toegang wordt verschaft tot de gegevens die erin vervat zitten.

De rechtstreekse bevraging betreft een rechtstreekse, beperkte toegang tot alle of een gedeelte van de hierna volgende gegevens van de ANG:

- het bestaan van gegevens over een persoon tot de voornaamste gegevens van bestuurlijke politie en voor alle gegevens van gerechtelijke politie;

⁶ Het voorontwerp neemt ook de mogelijkheid op om de gegevens mee te delen aan Bpost met het oog op de administratieve verwerking van de onmiddellijke inningen en voert de mogelijkheid in om aan instellingen of personen gegevens te verstrekken die noodzakelijk zijn voor de vervulling van hun taken van algemeen belang verbonden aan wetenschappelijk onderzoek waarmee zij wettelijk werden belast aangezien die gegevens en communicaties in koninklijke besluiten werden omkaderd nadat ze voor advies aan de Commissie werden voorgelegd (artikelen 33 en 34). Deze beschikkingen van het voorontwerp roepen geen bijzondere opmerkingen op.

- de door de politie weerhouden kwalificatie betreffende de feiten waarvoor de persoon geregistreerd werd;
- de noodzakelijke gegevens om meer informatie te verkrijgen van de bevoegde overheid;
- de gegevens met betrekking tot de te nemen maatregelen ten aanzien van de persoon.

84. De Commissie waardeert dit nieuwe onderscheid.

- **Toegang door de nationale partners** (artikelen 30 tot 32 en 35 van het voorontwerp die de artikelen 44/11/7, 44/11/8, 44/11/9 en 44/11/12 in de WPA invoegen)

85. Overeenkomstig hetgeen de Memorie van Toelichting vermeldt, omschrijft artikel 35 de Belgische overheden van de strafrechts- en veiligheidsketen die hetzij rechtstreeks toegang krijgen tot de ANG, hetzij de ANG rechtstreeks kunnen bevragen zodat zij hun wettelijke opdrachten kunnen vervullen⁷. Deze overheden kunnen eveneens andere gegevens verkrijgen die niet vervat zitten in de ANG en dat middels de mededelingstechniek⁸.

86. Er is in voorzien dat de modaliteiten voor rechtstreekse toegang tot en bevraging van de ANG door die overheden worden vastgesteld in een koninklijk besluit na advies van de Commissie. Het voorontwerp beschrijft de minimale inhoud van deze modaliteiten, met name:

- de behoefte om te kennen;
- de categorieën personeelsleden die over een toegang beschikken;
- de betrokken geautomatiseerde verwerkingen;
- de verplichting tot naleving van het beroepsgeheim;
- de minimale veiligheidsmaatregelen.

87. De Belgische overheden die recht hebben op een rechtstreekse toegang zijn, volgens de artikelen 30 en 31 van het voorontwerp de gerechtelijke overheden of de overheden van bestuurlijke politie, de Vaste Comités P en I en de Dienst Enquêtes ervan evenals het Controleorgaan.

⁷ Door te verwijzen naar de artikelen ingevoerd door de artikelen 30 tot 32 van het voorontwerp.

⁸ De mededeling gebeurt volgens de modaliteiten vastgesteld in de richtlijnen van de bevoegde minister voor de overheden die aanspraak maken op een rechtstreekse bevraging (cfr. infra). Een herhaalde en volumineuze mededeling kan ook het voorwerp uitmaken van een protocolakkoord met de Commissaris-generaal van de federale politie (artikel 32 van het voorontwerp).

88. Voor de nationale overheden die beroep zouden kunnen doen op de rechtstreekse bevraging, citeert artikel 32 de Inlichtingen- en veiligheidsdiensten, de Cel voor financiële informatieverwerking, de Dienst voor Vreemdelingenzaken, de onderzoeks- en opsporingsdienst van de Administratie der douane en accijnzen, en het Coördinatieorgaan voor de dreigingsanalyse.
89. De Commissie noteert dat aan de lijst van nationale overheden van de strafrechts- en veiligheidsketen die in het huidig artikel 44/1, 3de lid van de WPA vermeld staan, de Cel voor financiële informatieverwerking en de onderzoeks- en opsporingsdienst van de Administratie der douane en accijnzen worden toegevoegd. Ze neemt akte van de ad hoc motivering in de Memorie van Toelichting aangaande deze twee laatste overheden. Hoewel de Commissie de toegang voor de Cel voor financiële informatieverwerking via de rechtstreekse bevraging of de mededeling van de gegevens aan die cel niet in vraag stelt, zou zij toch willen dat de Memorie van Toelichting de argumenten vermeldt voor de aanwezigheid ervan in de tekst van het voorontwerp.
90. Artikel 32 van het Voorontwerp voorziet ook in de mogelijkheid om via de rechtstreekse bevraging toegang te verschaffen aan de Belgische openbare overheden, publieke organen of instellingen of de instellingen van openbaar nut die door de wet belast zijn met de toepassing van de strafwet of die wettelijke verplichtingen inzake de openbare veiligheid hebben, wanneer deze ze nodig hebben voor de uitoefening van hun wettelijke opdrachten.
91. De mededeling naar deze andere Belgische openbare overheden, publieke organen of instellingen of de instellingen van openbaar nut, kan plaatsvinden na advies van het Controleorgaan en een protocolakkoord maakt het mogelijk om herhaalde of volumineuze mededelingen te doen.
92. De Commissie stelt vast dat er onder de vlag van het huidig artikel 44/1, 4de lid van de WPA, dergelijke mededelingen slechts kunnen via een in de Ministerraad overlegd besluit dat de modaliteiten daarvan vaststelt en na advies daarover van de Commissie.
93. De Commissie verzoekt de aanvrager op de omkadering voor deze mededelingen terug tot dit niveau op te schroeven.
94. Het voorontwerp voorziet in zijn artikel 32, §4 in een reciprociteit in de gegevensmededelingen tussen de politiediensten en voormelde Belgische openbare overheden, publieke organen of instellingen of de instellingen van openbaar nut.

95. De Commissie is van mening dat dergelijke mededelingen naar de politiediensten gemachtigd zouden moeten worden door het Sectoraal comité voor de Federale Overheid behalve indien de mededelingen door deze verschillende structuren daarvan vrijgesteld zijn en dat dit duidelijk omschreven zou moeten zijn in het voorontwerp.
- **Toegang door de internationale partners** (artikel 36 van het voorontwerp dat het artikel 44/11/13 in de WPA invoegt)
96. Artikel 36 van het voorontwerp voorziet in vergelijking met het huidig artikel 44/1, 3de lid van de WPA in een meer gedetailleerd regime voor de gegevensmededelingen op internationaal niveau.
97. Het regime voor internationale mededelingen is beter omkaderd maar het gaat ook verder aangezien het voorziet in gegevensmededelingen aan diensten van landen ten aanzien van wie de Belgische openbare overheden of politiediensten geen verplichtingen hebben krachtens een regel van internationaal recht waaraan België gebonden is. Volgens het voorontwerp zijn voor de niet Europese landen enkel de regels inzake de internationale doorgifte van de artikelen 21 en 22 van de WVP van toepassing.
98. De Commissie maakt hier het grootste voorbehoud ten aanzien van deze laatstgenoemde mededelingen en eist dat tenminste een koninklijk besluit deze uitwisselingen omkadert en pas wordt uitgevaardigd na advies van de Commissie.
99. Zij beveelt eveneens aan om haar advies te vragen over het koninklijk besluit dat de voorwaarden vastlegt waaronder een gegevensdoorgifte is toegelaten en die niet voorzien zijn in het Europees recht en die betrekking heeft op de samenwerking tussen de Europese lidstaten en Interpol.
100. De herhaalde en volumineuze mededelingen zijn slechts mogelijk onder de voorwaarden bepaald in een regel van internationaal recht waaraan België gebonden is of voor wat betreft de diensten en instellingen van de Europese Unie of een van haar Lidstaten en voor Interpol, onder de voorwaarden die werden vastgesteld in een koninklijk besluit.
101. De Commissie wenst ook hierin geraadpleegd te worden.
102. De Commissie noteert dat er rechtstreekse toegang of rechtstreekse bevraging kan worden verleend aan een buitenlandse politiedienst, een organisatie voor internationale

politieele samenwerking of een internationale handhavingsdienst onder de voorwaarden vastgelegd in een internationale rechtsregel waaraan België gebonden is.

II. Analyse van het nieuw statuut van het Controleorgaan als "permanent Sectoraal comité *sui generis*", die afhangt van de Commissie (Titel III van het voorontwerp)

2.1 Opportuniteit van een onafhankelijk controleorgaan

103. Het voorontwerp bepaalt de invoering van een artikel 36ter in de WVP dat het volgende bepaalt "*het Controleorgaan hangt af van de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer en is er een permanent sectoraal comité sui generis van*" (artikel 41).
104. De Memorie van Toelichting legt uit dat het enerzijds noodzakelijk is gebleken om enerzijds het Controleorgaan van het operationeel politieel informatiebeheer aan te houden dat reeds bestaat in toepassing van artikel 44/7 van de huidige WPA en anderzijds het te laten vallen onder de wetgevende macht en niet langer de uitvoerende zodat de onafhankelijkheid ervan versterkt wordt. Zoals de Memorie van Toelichting het uitlegt gaat het er bovendien over om de transparantie en de democratisch werking te waarborgen. Het Controleorgaan speelt inderdaad een essentiële rol in het algemeen evenwicht in het regime voor politieel informatiebeheer.
105. De Commissie is verheugd dat de aanvrager bereid is het Controleorgaan onafhankelijk te maken en het op een bepaalde manier te integreren binnen de wetgevende macht.
106. De onafhankelijkheid ervan wordt enerzijds bevestigd door artikel 41 van het voorontwerp waarin wordt voorzien in een soort van aanhechting bij de Commissie, die een onafhankelijke instelling is. Dit artikel bepaalt inderdaad dat het controleorgaan afhangt van de Commissie.
107. Het statuut van onafhankelijk orgaan vertaalt zich anderzijds in diverse bepalingen in het voorontwerp:
- de leden worden benoemd voor een termijn van 6 jaar (een keer hernieuwbaar) en worden door de Kamer van Volksvertegenwoordigers uit hun ambt gezet (artikel 42)
 - het Controleorgaan brengt de Kamer van Volksvertegenwoordigers op de hoogte wanneer het optreedt uit eigen beweging (artikel 49);

- het Controleorgaan doet in bepaalde gevallen verslag aan de Kamer van Volksvertegenwoordigers en aan de Senaat (artikel 54).
108. De analyse van het voorontwerp en de Memorie van toelichting laten de Commissie evenwel niet toe om er de functionele modaliteiten in vast te stellen.
109. Het moet evenwel duidelijk zijn dat dit controleorgaan toch bepaalde van zijn privileges als uitvoerende macht behoudt:
- het treedt op uit eigen beweging maar ook op verzoek van de Minister van Justitie of de Minister van Binnenlandse Zaken (artikel 49);
 - het brengt ten behoeve van de bevoegde minister een omstandig advies uit over de wenselijkheid van een tuchtrechtelijke procedure ten aanzien van het hoofd van de dienst of zijn adjunct, die de ANG beheert.
110. De Commissie onthaalt de oprichting van een Controleorgaan dat onafhankelijk is van de politiediensten en de uitvoerende macht gunstig, maar ze maakt evenwel ernstig voorbehoud over de manier waarop in deze onafhankelijkheid wordt voorzien in het voorontwerp dat voor advies voorligt.
111. Er duiken veel grijze zones en onzekerheden op. Naast enkele tekstuele aspecten, gaat het vooral en hoofdzakelijk over het nieuw statuut van het nieuwe Controleorgaan zoals voorgesteld door de aanvrager, meer bepaald de samenstelling en de werking van dit "Vast Sectoraal comité *sui generis*" dat van de Commissie zou afhangen.
112. Deze onzekerheden zijn ongetwijfeld te wijten aan de ongelukkige schrijfstijl van dit gedeelte van het voorontwerp waardoor het lijkt alsof er werd vergeten waar het in werkelijkheid om draait, door dit controleorgaan gelijk te stellen aan een Sectoraal comité zonder enige machtigingsbevoegdheid en het te laten afhangen van de Commissie, maar het volledig onafhankelijk van die Commissie te maken door dit comité als "sui generis" te kwalificeren en trouwens door het "permanent" te maken met leden die een voltijdse functie vervullen.
113. Omwille van de hierboven genoemde redenen, kan de Commissie geen gunstig advies geven over Titel III van het voorontwerp dat voor advies voorligt. De Commissie verzoekt de aanvrager een andere weg te kiezen om de onafhankelijkheid van het Controleorgaan te garanderen. Daarmee wordt namelijk vermeden dat de verwachte voordelen van een wijziging van de WVP, een hindernis vormen voor de goede werking

van het Controleorgaan en de verwezenlijking van hun opdrachten waarmee het werd belast.

114. Ter verbetering van het ontwerp dat voor advies voorligt en ter versterking van het Controleorgaan, stelt de Commissie overigens voor om een controlecomité, onafhankelijk van de uitvoerende macht en van de politiediensten, in te voeren, en dit controlecomité niet binnen de Commissie op te richten.

2.2 Definities (artikel 39 van het voorontwerp dat de artikelen 1, §§9 tot 13 in de WVP invoegt)

115. Om nieuwe bepalingen in de WVP te kunnen invoeren betreffende het Controleorgaan, stelt de aanvrager voor om artikel 1 van de WVP aan te vullen met specifieke definities over het politieel informatiebeheer waarop men zich moet beroepen om de draagwijdte van de gebruikte termen in de nieuwe artikelen 36 *ter* en volgende van de WVP te kunnen begrijpen.

116. Er moet worden vastgesteld dat de verwijzingen in artikel 39 naar de WPA niet correct zijn. De artikelen 44/9, 44/11/4, 44/11/5 hebben geen betrekking op de politieel gegevensbanken die het voorwerp zijn van de definities van artikel 39 van het voorontwerp. De correcte verwijzingen zijn de artikelen 44/7, 44/11/2, §1 en 44/11/3, §2 van de WPA. Het is ook wenselijk om de datum van de afkondiging van de WPA te vermelden.

117. De Commissie vraagt zich overigens af waarom "de overheden van bestuurlijke politie" in artikel 39 worden gedefinieerd terwijl die term niet wordt hernomen in de voorgestelde wijziging van de WVP.

118. Tot slot is het raadzaam om te verwijzen naar de WPA in de tekst van artikel 41 van het voorontwerp.

119. Een aanpassing van artikel 39 is dus nodig voor een beter begrip.

2.3 Samenstelling, werking en opdrachten van het Controleorgaan (artikelen 40 tot 49 van het voorontwerp die de artikelen 36*ter*/1 tot 36*ter*/8 en 36*ter*/13 in de WVP invoegen)

➤ **Aangaande het statuut van het "Permanent Sectoraal comité sui generis"**
(artikel 41 dat artikel 36ter in de WVP invoegt)

120. De Commissie stelt zich vragen over de relevantie om het nieuwe Controleorgaan te kwalificeren als "**Sectoraal comité**".
121. Er blijkt inderdaad uit het voorontwerp en de uitleg die de aanvrager heeft verstrekt dat het woord *sui generis* ervoor wil zorgen dat de regels betreffende het statuut en de werking van de sectorale comités, opgericht binnen de Commissie en vastgelegd in artikel 31 van de WVP, niet van toepassing zijn.
122. Het is onvermijdelijk dat er verwarring kan ontstaan ten aanzien van de andere reeds bestaande sectorale comités zowel aangaande hun opdrachten (hoofdzakelijk de machtigingsbevoegdheden) als hun werkingswijze.
123. Het voorontwerp bepaalt dat dit Controleorgaan "permanent" is. Artikel 44 verduidelijkt overigens dat de leden van het controleorgaan hun functie voltijds uitoefenen (uitgezonderd het lid van de Commissie dat zijn functie deeltijds mag uitoefenen).
124. De bestaande sectorale comité zijn niet permanent en hun externe en interne leden hebben geen voltijdse functie noch deeltijdse functie binnen dit comité.
125. De Commissie stelt voor om dit controlecomité met een meer gepaste term te kwalificeren zodat iedere twijfel rond een eventuele gelijkstelling met de andere comités is uitgesloten.
126. De Commissie is van mening dat het is aangewezen om een zo beperkt mogelijk aantal Sectorale comités te hebben. Gelet op de specifieke opdrachten die aan het Controleorgaan worden toegekend en de noodzaak om een onafhankelijk orgaan te hebben dat de verwerkingen van politionele informatie door de politiediensten controleert, heeft zij geen op dit punt geen enkele opmerking.
127. Tot slot werd vergeten te verwijzen naar de WPA in tekst van artikel 41, dat dus in die zin moet worden aangepast.

➤ **Aangaande de samenstelling** (artikel 42 van het voorontwerp dat het artikel 36ter/1 in de WVP invoegt)

128. De samenstelling die het voorontwerp voorstelt, bestaat uit een zittende magistraat (voorzitter van dit comité), een lid van de Commissie, een of meerdere leden van de lokale politie, de federale politie en een of meerdere experts.
129. Hun benoeming gebeurt door de Kamer van Volksvertegenwoordigers op basis van hun kennis inzake politieel informatiebeheer en de voorwaarden voor hun benoeming worden bepaald in de artikelen 42, §§2 tot 5 van het voorontwerp.
130. De Commissie waardeert de multidisciplinariteit van de functies die in het Controleorgaan vertegenwoordigd zijn alsook het feit dat de Commissie vertegenwoordigd wordt door een van haar leden.
131. Zij heeft evenwel een reeks vragen over de concrete selectieprocedure van de kandidaten.
De tekst omschrijft niet wie hun kennis zal beoordelen en wie de selectieprocedure zal coördineren. Aangezien erin wordt voorzien dat het Controleorgaan afhangt van de Commissie en dat het een onafhankelijk orgaan moet worden, doet veronderstellen dat het gaat over de Commissie of de Kamer, gelet op de noodzaak om het Controleorgaan onafhankelijk te maken en aan te hechten bij de wetgevende macht.
132. De Commissie vestigt de aandacht van de aanvrager op deze kwesties waarvan de modaliteiten zouden moeten worden bepaald, na advies van de Commissie.
133. Artikel 42, §3 verwijst in de Franstalige versie naar "**membres effectifs de l'Organe de controle**". Zullen er dan plaatsvervangende leden zijn? In de structuur die de adviesaanvrager op het oog heeft betreft het een "permanent" orgaan met voltijdse functies (of deeltijds voor het Commissielid).
134. De Commissie veronderstelt dat het hier gaat om een verwijzing naar de terminologie van de huidige samenstelling van het Controleorgaan en ze verzoekt de aanvrager het woord "effectifs" te schrappen.
135. De aanwezigheid van **een lid van de Commissie** zal toelaten een bepaalde expertisegraad op vlak van persoonsgegevensbescherming te bieden en ervoor instaan dat de beslissingen die dit controleorgaan neemt coherent zijn met de jurisprudentie en de richtlijnen van de Commissie inzake de verwerking van persoonsgegevens.

136. Zij vraagt zich echter af wat haar echte rol en voorrechten zullen zijn?
137. In verband met **de Voorzitter**, vraagt de Commissie zich af wat de relevantie is om een "zittende magistraat" te eisen. Omdat de magistraten van het openbaar ministerie in het algemeen professionele ervaring hebben met de politiediensten en een zekere kennis hebben inzake verwerking van operationele politionele informatie, denkt de Commissie dat het wenselijk zou zijn om de functie ook open te stellen voor magistraten van het openbaar ministerie, of ze te beperken tot deze laatste.
138. Voor de andere leden van het Controleorgaan (leden van de politiediensten en experten), heeft de Commissie geen bijzondere opmerkingen en neemt ze nota van de onverenigbaarheden bedoeld in artikel 43 van het voorontwerp.
139. De Commissie is evenwel verbaasd dat er een **functie-onverenigbaarheid** werd ingevoerd met de hoedanigheid van lid van het Vast Comité P waardoor het wordt uitgesloten dat een lid van het Comité P zetelt in het Controleorgaan. Dit is wellicht gebaseerd op de rechtmatigheid van de structuur die de aanvrager heeft gewild.
140. De expertise van het Comité P inzake politionele informatie zou, net zoals de aanwezigheid van een Commissielid binnen dit Controleorgaan een meerwaarde betekent, eveneens een niet te negeren positieve bijdrage betekenen in het kader van de opdrachten van het Controleorgaan, bedoeld in de artikelen 50 tot 52 van het voorontwerp.
141. Het zou manifest nuttig zijn, ja zelfs noodzakelijk dat er een of meerdere leden van het Comité P er deel zouden van uitmaken.
- **Aangaande de werking** (artikel 49 van het voorontwerp dat het artikel 36ter/8 in de WVP invoegt)
142. Artikel 49 bepaalt dat het "Controleorgaan ambtshalve optreedt, of op verzoek van de gerechtelijke of bestuurlijke overheden, de Minister van Justitie of van de Minister van Binnenlandse Zaken, van de Kamer van Volksvertegenwoordigers of van de Senaat".
143. In de mate dat het Controleorgaan "afhangt van de Commissie", lijkt het logisch, wenselijk en noodzakelijk dat de Commissie ook beroep kan doen op het Controleorgaan in het kader van de behandeling van bepaalde dossiers waarmee zij is belast (bijv.

controle van politionele informatie in verband met de behandeling van de verzoeken voor onrechtstreekse toegang in uitvoering van artikel 13 van de WVP).

144. De Commissie is bijgevolg van mening dat de tekst zou moeten voorzien in de mogelijkheid voor de Commissie om ten minste in het kader van specifieke actie, beroep te doen op het Controleorgaan.

➤ **Aangaande de opdrachten** (artikelen 50 tot 53 van het voorontwerp dat de artikelen 36er/9 tot 36ter/12 in de WVP invoegt).

145. Het Controleorgaan is hoofdzakelijk belast met de controle op de naleving van de regels inzake de rechtstreekse toegang tot de ANG, en de rechtstreekse bevraging ervan, alsook de naleving van de verplichting voor alle leden van de politiediensten tot voeding van deze gegevensbank.

146. Deze specifieke opdracht van het Controleorgaan roept enkele onderliggende vragen op.

147. De Commissie stelt inderdaad een bevoegdheidsoverlapping vast tussen bepaalde bevoegdheden die werden toegekend aan het Comité P.

148. Daarom betreurt de Commissie het feit dat het advies van het Comité P niet werd gevraagd over de bevoegdheden die het voorontwerp toekent aan het Controleorgaan.

149. De Commissie vraagt zich ook af wat er gebeurt als het Controleorgaan vaststelt dat de regels niet worden nageleefd. De Commissie is van mening dat uitdrukkelijk in het voorontwerp moet worden bepaald dat er verplichting is om iedere vastgestelde inbreuk aan te geven bij het Comité P.

150. Zoals vermeld in punt 109, brengt het Controleorgaan op vraag van de bevoegde minister een omstandig advies uit over de wenselijkheid van een tuchtrechtelijke procedure ten aanzien van het hoofd van de dienst of zijn adjunct, dat de ANG beheert (artikel 53, §2).

151. Ook hier is de Commissie van mening dat het opportuun is om het Comité P bij deze procedure te betrekken.

152. Tot slot is de Commissie van mening dat het Controleorgaan, in een logica van onafhankelijkheid ten aanzien van de uitvoerende macht, eveneens uit eigen beweging een advies zou moeten kunnen uitvaardigen en doorzenden naar de bevoegde minister.
153. De Commissie heeft geen bijzondere opmerkingen over de rest van de bevoegdheden (onderzoek naar de inhoudelijke werking van de ANG, de bijzondere gegevensbanken en van de verwerkingsprocedure van gegevens en informatie die erin bewaard worden evenals de regelmatigheid van de verwerkingsverrichtingen van die gegevensbanken).
154. Er bestaat tot slot geen twijfel over het belang van de taken die aan dit Controleorgaan werden toegekend maar de Commissie vraagt zich af wie belast zal worden met de administratieve werkzaamheden ervan. Het secretariaat van de Commissie? Anderzijds, zal het Controleorgaan beschikken over een eigen budget voor zijn werking of zal het werken op basis van het budget dat jaarlijks aan de Commissie wordt toegekend?
155. De aanvrager verstrekke hierover geen verdere uitleg en de Commissie verzoekt hem dan ook om rekening te houden met deze aspecten die allemaal belangrijk en fundamenteel zijn aangezien zij onvermijdelijk een impact zullen hebben op de werking van de Commissie en haar secretariaat. Anders bestaat het gevaar dat het voorontwerp dat voor advies voorligt, zijn doel niet zal kunnen halen.

2.4 Verwerking van de verzoeken voor onrechtstreekse toegang van artikel 13 WVP

156. Het voorontwerp bepaalt uitdrukkelijk dat het Controleorgaan geen verzoeken verwerkt als bedoeld in artikel 13 van de WVP. Deze zogenaamde verzoeken voor indirecte toegang worden inderdaad behandeld door de Commissie.
157. Het hermetisme dat hiermee wordt gecreëerd tussen de Commissie en het Controleorgaan, waarvan die laatste nochtans afhangt, is van zodanige aard dat spijtig genoeg niet werd voorzien in een specifiek samenwerkingsmechanisme tussen de Commissie en het Controleorgaan voor de behandeling van de verzoeken voor onrechtstreekse toegang tot de politionele gegevensbanken.
158. De Commissie had gehoopt dat het Controleorgaan daadwerkelijk een rol had kunnen spelen bij de verwerking van de dossiers die aan de Commissie worden

voorgelegd krachtens artikel 13 van de WVP, ter ondersteuning van haar secretariaat en de federale politie (Directie van de operationele politionele informatie (CGO)).

159. Hier dringt zij erop aan en vestigt de aandacht van de aanvrager op de noodzaak van een gemeenschappelijke richtlijn, goedgekeurd door de Ministers van Binnenlandse Zaken en Justitie⁹; en die de modaliteiten en regels bepalen inzake samenwerking tussen de diensten van de Commissie, de federale politie en de lokale politiezones. Ter herinnering, deze richtlijn strekt ertoe te garanderen dat de betrokken actoren doeltreffend werken (Commissie en federale politie – Directie van de operationele politionele informatie (CGO)) maar ook om de controle te vergemakkelijken op de verwerkingen die de politiediensten verrichten en om daadwerkelijk de noodzakelijk maatregelen te controleren ten gunste van de betrokken personen (artikel 13 van de WVP en de artikelen 36 tot 46 van het koninklijk uitvoeringsbesluit van 13 februari 2001).

OM DIE REDENEN,

Gelet op de opmerkingen in voorliggend advies, brengt de Commissie:

- een **gunstig** advies uit aangaande de regels met betrekking tot het politioneel informatiebeheer, vermeld onder Titels II en IV van het voorontwerp, op voorwaarde dat rekening wordt gehouden met haar opmerkingen onder de punten 19, 35, 39, 45, 48, 52, 58, 61, 62, 64, 71, 74-75, 77-78, 80, 89, 93, 95, 98-99 en 101;
- een **ongunstig** advies uit met betrekking tot Titel III van het voorontwerp aangaande het nieuw statuut van het Controleorgaan als "Sectoraal comité *sui generis*", die afhangt van de Commissie.

De Wnd. Administrateur,

De Voorzitter,

(get.) Patrick Van Wouwe

(get.) Willem Debeuckelaere

⁹ Een ontwerp van richtlijn werd voorbereid door het secretariaat van de Commissie en de Directie operationele politionele informatie van de federale politie (CGO).